

Lapsen tunteiden sekä sosiaalisten taitojen kehittymistä koirat edistävät kiistatta. Tätä mieltä on nyttemmin jo tiedemaailmakin.

Koira on merkittävä terveyden edistäjä

Tukholmassa valotettiin koiran merkitystä ihmisen terveydelle ja hyvinvoinnille kahden päivän ”En hund för livet”-seminaarissa lokakuussa 2005. Seminaarin oli järjestänyt Ruotsin Kennelliitto yhdessä ruotsalaisen Manimalis-nimisen järjestön kanssa. Seminaari oli menestys. Paikalla oli noin 150 henkilöä kumpanakin päivänä.

Teksti **Kaija Unhola** Kuvat **Tapani Romppainen**

Seminaariin osallistujista puolet kertoi työskentelevänsä terveydenhoitoalalla, puolet koiraan liittyvissä tehtävissä, mukana oli pari kansanedustajaakin. Luennoitsijoista osa toimi terapiatyössä, jossa heillä on koira apuna. Seminaarissa esiteltiin myös tutkimuksia, joissa koiran sosioekonominen merkitys nousi voimakkaasti esiin.

Seminaarin vetäjä Ul-

la Björnehammar kertoi avuksessaan lyhyesti, että Manimalis-organisaation tarkoituksena on lisätä tietoutta siitä, miten suuri vaikutus lemmikkieläimillä on yksittäiselle ihmiselle ja yhteiskunnalle niin taloudellisesti, psykologisesti, fysiologisesti kuin sosiaalisestikin. Tutkimusraportissa on otettu mukaan koirien lisäksi kissat, hevoset, jyrjsijät, linnut ja kalat.

Björnehammar muistutti, että koiranomistajilla on koirattomia parempi stressinsietokyky. Hän myös kertoi Manimaliksen tutkimusraportin osoittavan, että avustajakoina kohentaa vammaisen fyysistä kuntoa rohkaimmalla tätä liikkumaan. Samalla kohoaa itsetunto. Lisäksi Björnehammar luetti tutkimuksesta käyvän ilmi, että eläimet aktivoivat lapsia ja ikääntyneitä, että lapset

kypsyvät nopeammin lemmikin omistavassa perheessä ja että liikunta on merkittävä motiivi ottaa koira.

- Päiväkoteihin ja vankiloihin pitäisi voida ottaa koiria töihin. Erilaisilla terapiakoirilla on suuri organisaatio Englannissa. Ruotsiin pitäisi myös luoda tällainen organisaatio. Terapiakoiraa ei kouluteta tehtävänsä vain hyvän ohjaajan avulla, vaan ohjaajan täytyy myös ymmär-

1990-luvun alussa kouluttaa koiria avustamaan vammaisia. Lisäksi Buttram hoiti asiantuntijoiden kanssa autistilapsia ja vieraili Alzheimer- ja dementiapotilaiden luona koiran kanssa.

Buttram kertoi eräästä 1,5-vuotiaasta italialaisesta lapsesta, joka oli otettu huostaan, koska vanhemmat eivät olleet pystyneet huolehtimaan hänestä. Lapsi pysyi istumaan, mutta ei liikunut ollenkaan eikä puhunut. Buttram osallistui kerran viikossa 50 minuutin ajan sessioon, jossa koiran ja ohjaajan lisäksi oli läsnä mm. lasten neuropsykiatri ja psykologi. Aluksi käytettiin rauhallista kultaistanoutajaa. Kun lapsi edistyi, hänen luonaan vieraili vilkkaampi koira, labradori.

Koiran avulla lapsi saatiin motivoitua liikuttamaan. Aluksi lapsi alkoi istuma-asennosta ryömiä, sitten seistä tuettuna ja lopulta kävellä ilman tukea. Huomattiin, että koiran lapsessa aikaan saama stimulaatio perustui erityisesti koiran koskettamiseen. Ja lapsen muuttuminen avoimemmaksi eteni niin, että hän etsi ensin kontaktia koiraan ja siirsi kontaktinoton vähitellen niihin aikuisiin, jotka olivat sessiossa läsnä.

Buttram on alkanut vierailla koiran kanssa myös Alzheimerpotilaiden luona. Näiden käyntien on huomattu muuttavan potilaiden käyttäytymistä. Koirakäynnillä heidän mielialansa ei vaihdellut enää yhtä voimakkaasti ja heidän sosiaalinen

kanssakäymisensä eneni. Potilaiden luona on vierailtu kahdesti viikossa 90 minuuttia kerrallaan.

Terrorismin uhreja kuntoutettiin koiran avulla

Israelilainen lääkäri ja psykologi Alon Wasserman hoitaa vastaanotollaan potilaita, jotka ovat käyneet läpi traumaattisen kokemuksen. Israelissa terroristi-iskut ovat viime vuosina jälleen yleistyneet. Niiden kohteiksi joutuivat sekä lapset että aikuiset. Apuna tällaisia ihmisiä tera- poimassa Wassermanilla on oma, koulutettu koira.

- Terapian tarkoituksena on saada potilaat rentoutumaan. Koiran läsnäololla on tällainen vaikutus. Usein potilailla, jotka ovat joutuneet >>

Tavallista kotikoiraakaan saatetaan pitää aivan hyödyttömänä. On kuitenkin huomattu, että ihmiset kommunikoivat keskenään enemmän niissä perheissä missä on koira.

tää eläintä. Ja koiria ei saa käyttää työtehtävissä niiden oman hyvinvoinnin kustannuksella, Björnehammar korosti.

Koira lasten ja vanhusten terapeutteina

Floridasta Italiaan muuttanut Debra Buttram oli Yhdysvalloissa kouluttautunut hoitamaan vammaisia ihmisiä. Italiassa hän sitten alkoi

➤ pommi-iskun tai ampu-
mavälikohtauksen uhrik-
si, tulee syyllisyyden tunne
siitä, että he säilyivät hengis-
sä vaikka toiset kuolivat. Yl-
lättävää on ollut, että toiset
pystyvät helpommin puhu-
maan asiasta koiralle.

Wasserman korosti sitä,
että terapeutin pitää itse pys-
tyä kouluttamaan koira, jo-
ta hän käyttää apuna vas-
taanotolla. - Terapeutin pitää
lisäksi kontrolloida koiran
käyttäytymistä. On tärkeää,
että terapeutti käyttää omaa
koiraansa.

- Koira vastaa käyttäyty-
misellään terapeuttavan tun-
teenpurkauksiin, kuten itk-
kuun, vihaan, maaniseen
käytökseen tai iloon. Koi-
ra voi osoittaa empatiaa esi-
merkiksi laittamalla päänsä
potilaan polvelle, jos tämä it-
kee. Jos on vaara, että potilas
solmii liian voimakkaan si-
teen potilaaseen, vien koiran
huoneesta pois.

Koiran avulla emotionaalisesti normaaliin tilaan

Wasserman kertoi pari esi-
merkkiä. Eräs potilas oli 6-
vuotias poika, jonka isä oli
kuollut auto-onnettomuu-
dessa. Poika käyttäytyi ag-
gressiivisesti vastaanotol-
la. Terapeutin koiran läsnä-
olo rauhoitti poikaa. Koira oli
paikalla viidellä ensimmäi-
sellä hoitokerralla. Viimeisel-
lä koirahoitokerralla Wasser-
man kertoi, ettei koira tule

Professori Kurt M. Kotrschal Itävallas- ta sanoi, että tavallisia kotikoiria pide- tään usein hyödyttöminä, mutta lisäksi, että niillä on paljon tärkeitä tehtäviä.

enää. Hän pyysi poikaan ot-
tamaan seuraavalla kerral-
la isän kuvan mukaan. Näin
voitiin ajatella, että kun koi-
ran henki oli läsnä, samalla
tavalla läsnä oli myös pojan
isän henki. Näin poika pys-
tyi käsittelemään isänsä kuo-
lemaa.

Toinen potilas oli 50-vuo-
tias mies, joka oli joutunut
ampumavälikohtauksen kes-
kelle. Hän oli toiminut täysin
ulkopuolisena niin, että oli
ampunut yhden terroristin.
Kun mies tuli Wassermanin
vastaanotolle, hän vain itki.
Mies inhosi koiria, mutta sal-
li kuitenkin terapeutin koiran
läsnäolon. Koira pani päänsä
miehen syliin, kun tämä it-
ki. Mies alkoi sietää koiraa ja
Wassermanin oli helpompi
terapoida miestä, kun tämä
kiinnitti huomionsa koiraan.
Kahden vuoden terapian jäl-
keen mies pääsi emotionaa-
lisesti normaaliin tilaan ja
pystyi palaamaan töihin.

Vankilanjohtajana toi-
minut Ann Britt Grunewald
käytti kahta englanninsprin-
gerspanielia vankilatera-
peutteina. Hän näki työssään
kuinka moni aggressiivinen

vanki muuttui normaalis-
ti käyttäytyväksi ihmiseksi,
kun hän kohtasi koiran.

- Jos vankiloissa panos-
tettaisiin koirien hoitoon,
vangeilla olisi jotain tekemis-
tä. Huomasin monesti työ-
säni, että vaikeatkin asiat oli
helppo sanoa ääneen koi-
raa rapsutella, Grunewald
kertoi.

Tavallista kotikoira pidetään hyödyttömänä

Professori Kurt M. Kotrschal
Itävallasta sanoi, että tavalli-
sia kotikoiria pidetään usein
hyödyttöminä, mutta lisä-
si, että niillä on paljon tärkei-
tä tehtäviä. - Ne esimerkik-
si edistävät lapsen tunteiden,
sosiaalisten ja kognitiivisten
taitojen kehittymistä.

Kotrschal korostaa, et-
tä tutkimus koiran merki-
tyksestä yhteiskunnalle luo
hyvän pohjan tuoda asioita
esille. Kotikoiran hän näkee
lisäävän perheen liikkumista,
ja antaa koiralle "fitness co-
ach" -tittelin. Hän lisää, että
ihmiset kommunikoivat kes-
kenään enemmän perheissä,
joissa on koira.

Lisäksi Kotrschal on las-

kenut, mitä koira-alan liike-
vaihto on Itävallassa. Hän on
päässyt sellaiseen lukuun,
että Itävallan noin 700000
koiraa pyörittävät noin 600
miljoonan euron liikevaihtoa.
Tällainen luku viittaa sii-
hen, että koira on merkittä-
vä osa modernia yhteiskun-
taa. Siksi professori Kotrschal
näki mielellään, että koirat
pääsisivät vapaasti kaikkial-
le, esimerkiksi ravintoloihin.
- Kaupungeissa koiranpito
on erityisen tärkeää. Koiran
käyttäytymistä pitää opettaa
jo tarhoissa ja kouluissa.

Charlotte Sommerfeld
liikkui seminaarissa kah-
den koiransa kanssa, jois-
ta labradori on 10-vuotias ja
kultainenoutaja 3-vuotias.
Charlotte on näkövammainen
ja kuulovammainen. Hän on
kouluttanut itselleen avusta-
jakoiran ja kuulokoiran. Mo-
lempia hän käyttää apunaan
seminaarissakin. Sommer-
feld sanoo painokkaasti, että
koirat ovat mainioita teknisiä
apuvälineitä.

Yksi avustajakoira ei mak-
sa Ruotsissa sen saajalle mi-
tään, mutta koulutetun avus-
tajakoiran hinta on Sommer-
feldin arvion mukaan noin
20000-50000 Ruotsin kruunun
verran. Ruotsin Kennelliitto
laittaa kortensa kehoon avus-
tajakoirien hankintaan, ja ai-
koo kerätä avustajakoirille
kolmessa vuodessa miljoona
kruunua. Tavoitteena on saa-
da 16 avustajakoiraan niiden
käyttäjille. ■